

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 52. Nullus sibi conscius peccati mortalis, quantumvis sibi contritus
videatur, absque præmissa sacramentali Confessione ad sacram
Eucharistiam accedere debet: dummodò non desit copia ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

664 4°. ex S. Carolo Borromæo Act. p. 4. de Sacram. Euchar. ubi ad communicandum à conjugatis exigit abſtinentiam ab opere conjugali, non illo dumtaxat die quo communicant, ſed & aliquot diebus: *Præſtantiffimi (inquit) hujus Sacramenti dignitas hoc poſtulat, ut qui matrimonio juncti ſunt, aliquot dies à concubitu uxorum abſtineant. Davidis exemplo admoniti, qui propoſitionis panes à Sacerdote ſuſcepturus, ſe ipſoque pueros ab uxorum conſuetudine pueros jam tres dies profeſſus eſt. Et ex Canone etiam veteri, qui tres vel quatuor, vel etiam octo dies abſtinentiæ in hoc genere proponit. Sanctus quoque Cæſarius ſerm. 88. Ante dies plures (inquit) caſtitaſem ſervare, ut cum ſecura conſcientia ad altare Dei poſſitis accedere.* Ita etiam Innocentius XI. in Decreto de Communionem quotidiana, ſicut & Catechiſmus Romanus, & Paſtorale Mechlinienſe ſub Hovio. Ita denique tota Antiquitas.

665 Facilius tamen excuſandus eſt conjugatus, qui die Communionis rædit, quàm qui exigit debitum (tametiſi in reverentiam Sacramenti, juxta conſilium Apoſtoli, ſed pro poſſe excuſare debeat, compartemque rogare, ut ſibi abſtinentiam permittat) quia raro & difficilius contingit, quin affectus voluptatis in exigente ſe non intermiſceat. Ideoque S. Bonaventura in 4. diſt. 12. q. 3. n. 90. *Raro (inquit) conſingit, quòd homo conjugatur cum uxore, debitum exigendo, quum ſit ſibi aliqua culpa. Si autem ſolùm reddendo debitum, non credo quòd debeat à Communionem reſtrahi, niſi de congruo.*

CAPUT LI.

Conſuetur propoſitio decima: Extra culpam eſt quiſquis Euchariftiam ſumit, ſibi non conſcius peccati mortalis.

666 **H**oc enim quòd non habet aliquis conſcientiam ſui peccati, poſſe contingere... per culpam ſuam (ait S. Thomas q. 80. a. 4. ad 5.) vel quia per ignorantiam juris, quæ non excuſat, reputat non eſſe peccatum quòd eſt peccatum, puta ſi aliquis fornicator reputaret, ſimplicem fornicationem non eſſe peccatum mortale (vel is qui voluntariam pollutionem committit, eam non eſſe peccatum errando credidiſſet) vel quia negligens eſt in examinatione ſui ipſius, contraria quòd Apoſtolus dicit 1. Cor. 11. *Probet autem ſeipſum homo, & ſic de pane illo edat, & de calice bibat. Et ſic nihilominus peccat peccator ſumens corpus Chriſti, licet non habeat conſcientiam peccati. Quia ipſa ignorantia ſeu non conſcientia eſt ei peccatum.*

667 Si ex priori capite, id eſt ex eo quòd culpà ſuà ignoret eſſe peccatum, quòd reverò peccatum eſt, à ſacrilega Communionem quis excuſaretur, ſimiliter excuſandi forent, qui ſuà culpà non advertunt eſſe peccatum, quòd reverò peccatum eſt. Et ſic innumeri, qui ſuis paſſionibus & cupiditatibus inordinatis voluntariè excecantur, ideòque ſibi conſcii non ſunt ſe eſſe in ſtatu peccati mortalis, ut avari uturas committendo, vel miſericordiæ opera negligendo; Clerici qui patrimonio pauperum pingueſcunt, neglectiſque pauperibus ſuperflua ſua in parentes effundunt; feminae, quæ nudatione peſtoris, aliſque ejuſmodi vanitatibus, & liberiiori converſatione, innumeris ſceleribus occaſionem præbere ſolent, & vitam ethnicam ducunt, &c. tametiſi de iis nec doceant, nec conſcientur, nec ſe emendare proponant, à ſacrilega Communionem excuſarentur, eò quòd propriis cupiditatibus & vanitatibus excecati, ſibi conſcii non ſint peccati mortalis. Cùm tamen vix ſint qui magis rei ſint corporis & ſanguinis Domini, quàm

iſti, qui mediis in flagitiis nihil in ſe flagitioſum agnoſcunt. Cùm tenebræ illæ, quæ ipſos excecant, argumenta ſint depravati animi ipſorum, iratque Dei ſupplicia, qui (ut Auguſtinus ait l. 1. Conf. c. 18.) *ſpargit pœnales cæcitates ſuper illicitas cupiditates.*

Ex poſteriori etiam capite innumeri ad ſa- 663
eram Communionem ſacrilegè accedunt. Quia licet peccata ſibi occurrentia accuratè conſcientur (id ſufficere exiſtantes) numquam intimos cordis ſui recessus ſcrutantur, numquam ſeridè diſcutiunt, quis amor, Dei an mundi, in ſe prædominetur, an non potiùs mundi maximas ſequantur, quàm regulas Evangelii, an toto corde velit dèdere ſe Deo, ſervareque ſponſionem ſolemniſter ipſi factam in baptiſmo. Quòd niſi faciant, poenitentia ipſorum ſimulatio dici poſſet, non poenitentia, ait Gregorius VII. l. 7. ep. 10. Per conſequens Confeſſiones ipſorum vana ſunt. Quia quiſquis ſine iſtiusmodi examine, & ſine ſincera iſta voluntate conſitetur, ore non corde, vel ſaltem non pleno corde, ſive non ex toto corde conſitetur; imò non conſitetur, ſed loquitur, ut Nicolaus I. ait in ep. ad Regem Salomonem.

Et quis non videt miſerrimum periculoſiſſimumque eſſe ſtatum iſtorum hominum, qui (quia ſeridè nunquam intrant cor ſuum) nec tuam miſeriam ſentiunt, nec ſacrilegarum Confeſſionum Communionemque ſuarum advertentiam, nec conſcientiam habent? Ex quo fit, ut ex iis nullum unquam emendationis vitæ fructum reportent; ſed in tanta cæcitate, in tanto vertentur ſtupore, ut in bono ſe ſtatu eſſe exiſtiment, cum in peſſimo ſint, abſque poſſibili remedio, niſi ad ſe reverti ſeridè atque ex toto corde ſtatuant ſponſionem baptiſmalem ſervare, ſequè totos Deo dare. Quòd quia ex ipſis pauciſſimi faciunt, innumeri miſerrimè tandem pereunt.

CAPUT LII.

Nullus ſibi conſcius peccati mortalis, quantumvis ſibi contritus videatur, abſque præmiſſa ſacramentali Confeſſione ad ſacram Euchariftiam accedere debet: dummodo non deſit copia Confeſſoris. Quòd ſi neceſſitate urgente, Sacerdos abſque prævia Confeſſione celebraverit, quamprimum conſitetur.

Verba ſunt Concilii Tridentini ſeſſ. 13. c. 7. 670
ſic ex traditione intelligenti, & exponentiſtiam Apoſtoli ſententiam: *probet autem ſeipſum homo.* Quippe Eccleſiaſtica conſuetudo declarat (inquit) eam probationem neceſſariam eſſe, ut nullus ſibi conſcius peccati mortalis, &c.

Circa poſtrema verba, quibus Tridentinum ſta- 671
tuit, ut Sacerdos neceſſitate urgente abſque prævia Confeſſione celebrans, *quamprimum conſitetur*, obſervandum, quòd nonnulli, ſed pauci, nec primæ notæ Theologi, verba illa per admonitionem (ſeu conſilium) non per præceptum dicta interpretantur, inquit Pallavicinus Hiſt. Conc. Trid. l. 12. c. 6. Sed hoc eſt quòd Alexander VII. damnavit propoſit. 38. inter 45. Propoſitio namque 38. ab ipſo damnata ſic ſe habet: *Mandatum Tridentini factum Sacerdoti ſacrificanti ex neceſſitate, cum peccato mortali, conſitendi quamprimum, eſt conſilium, non præceptum.* Non audiendus proinde Gobat in Alphaneto Sacrific. caſu 4. n. 439. aicens verba Tridentini habere hunc ſenſum: *venetur ſub veniali conſiteri; vel hunc, ſuademus ut conſitetur quamprimum.*

Obſervanda item propoſitio 39. ab eodem dam- 672
nata: *illa particula quamprimum, intelligitur, cum Sacerdos*

Sacerdos suo tempore confitebitur. Cujus damnationis ratio iustissima fuit: quia si obligatio confitendi in hoc casu solùm esset, cum Confessionis præceptum urget, vel Sacerdos iterum celebraturus esset, Concilium illam sui Decreti partem omittente potuisset, utpote vel ipso Confessionis præcepto, vel priori parte Decreti sui comprehensam.

673 Verus proinde verborum Concilii sensus est, quòd talis Sacerdos statim atque post celebrationem nactus fuerit copiam Confessarii, confiteatur, etiam ipso die celebrationis, si sine magna difficultate possit. Ut enim Lumbertus noster ad dictam propositionem n. 811. observat, longius protrahere, non verificat Confessionem fieri *quamprimum*, juxta vim illius vocis.

674 Circa priora verò Concilii verba multiplex etiam fuit opinio non probanda. Primò namque verba ista, *summodo non desit copia Confessarii*, quidam apud Leandrum disp. 7. q. 28. ad eò laxarunt, luxaruntque, ut dicerent, Confessarii defectum à Confessione celebrationi præmittenda excusantem, stante celebrandi necessitate, tunc contingere, cum desit Confessarius ordinarius, cui devotius & confidentius solet quis confiteri, tamen adit alius idoneus. Sed hoc nec verum est, nec securum, & improbable censent Suarez, Vasquez, & alii passim. Reverà enim non desit copia Confessoris, cum adest Confessarius idoneus, cui possim sine gravi periculo confiteri.

675 Secundo alii apud Filiatum tr. 4. n. 213. censuerunt deesse Confessarium, cum desit proprius Sacerdos, seu Parochus, tamen adit alius per privilegium idoneus. Quam opinionem Filiatus probabilem esse insinuat. Sed immeritò, ob rationem proximè dictam. Eamque improbabilem vel ipse Diana reputat p. 9. tr. 3. resol. 13.

676 Tertio non defuerunt, qui dicerent, tunc Confessarii copiam deesse Sacerdoti Religioso, dum sibi confitens peccati infamiam adferrentis, v. g. fornicationis, ad manum non habet Confessarium suam regularem, cui sine infamia suæ Religionis confiteri possit, sed sæcularium dumtaxat, licet aliàs idoneum. Ita Summa Rosella verbo *Communio*. Sed nec hoc ullo modo probabile est. Ob eandem rationem. Et quia infamia Religionis reverà non magis resultat ex Confessione facta Sacerdoti sæculari, quàm infamia status sacerdotalis sæcularis ex simili Confessione à Sacerdote sæculari facta Confessario regulari. Videri potest Diana loco citato, ubi opinionem illam Rosellæ pronuntiat improbabilem.

677 Quarto Leander q. 30. cum Philiberto Marcino, & P. Joannes à Concept. in compendio Leandri tr. 7. disp. 7. n. 10. censent deesse copiam Confessarii, quando non adest nisi Confessarius, cum quo poenitens non habet animi conjunctionem, sed rixas & inimicitias. Quia (inquit) nec Deus, nec Ecclesia quemquam obligat ad confitendum hosti, cui iratus est. Sed nec hoc consonat veritati, nec Evangelio. Cum enim Sacramentum hoc sit Sacramentum unitatis & pacis, atque à S. Thoma in cap. 6. Joannis vocetur *panis concordie*; una ex dispositionibus ad illud recipiendum, est depositio omnis dissensionis, inimicitiae, & rixæ, reconciliatioque cum inimicis, juxta illud: *Si offers munus tuum ad altare, & ibi recordatus fueris, quòd frater tuus habet aliquid adversum te, relinque munus tuum ante altare, & vade prius reconciliari fratri tuo, & tunc veniens offers munus tuum*. Unde Hieronymus epist. 62. *Ignorantius* (inquit) *sine pace communionem*. Et Chrysostomus homil. 4. de Patch. agnum esse vult, qui Agnum comedit. Posuit enim Deus fines tuos pacem, antequam adipe frumenti satiet te. Et quomodo ob inimicitiam à Confessionis obligatione

Tom. III.

excusaret, qui iussit inimicos diligere, & benefacere his qui oderant nos? Nec solùm ante celebrationem & Communionem, sed & ante Confessionem, imò & ad eliciendam veram contritionem deponenda est omnis inimicitia, fratrique remittendum de cordibus nostris. Et cur rixæ cum Confessario poenitentem eximeret ab obligatione ipsi confitendi, potius quàm rixæ subditi cum superiore, subditum eximat ab obligatione ipsi obediendi? Procul ergo amandandæ opiniones, Evangelicis regulis, atque principiis vitæ christianæ, communique piorum fidelium sensui tam repugnantes.

Tunc igitur demùm Confessarii copia deesse 678 censetur, quando Confessarius sine grandi difficultate & incommoditate adiri nequit. Quod quando contingat, generali regulà definitur non potest, idèque prudenti judicio relinquatur determinandum, habità ratione personarum, &c. Quod enim uni valdè difficile est, v. g. podagrico, non est ita difficile alteri. Nec distantia unius leucæ excusat bonum peditem (quidquid dixerit Henríquez l. 1. de poenit. c. 4.) imò nec distantia duarum vel trium, dum tempus permittit, ut sapienter observat Granadus.

Tunc etiam Confessarius deesse censetur, quando 679 celebraturus habet casum reservatum, & non habet nisi copiam Confessarii non habentis potestatem in reservata, sive interim habeat aliud mortale peccatum, præter reservatum, sive non habeat. Quia ipsum absolvere non potest, neque à reservato (quia Tridentinum sess. 14. c. 7. declarat Confessarios inferiores, in reservata *nihil posse extra articulum mortis*) neque à non reservato, ob conjunctionem ipsius cum reservato; cum enim unum mortale sine altero absolvere nequeat, qui non habet potestatem in reservata, neque potestatem habet in non reservata cum reservatis conjuncta. Qua de re plura libro sequenti.

Secundum quod à Tridentino requiritur ad ce- 680 lebrandum, vel communicandum sine Confessione, est necessitas gravis. Quam Doctores communiter adesse censent 1.º in periculo mortis, tam Sacerdotis, quàm alterius. Si aliàs absque necessitate viatico moreretur. 2.º quando Parochus in die festo debet celebrare, nec alium habere potest, qui vices suas supplereat. 3.º quando sine scandalo, vel gravi periculo infamiae, non potest celebrationem, vel Communionem omittere. Quia præceptum præmittendæ Confessionis Communioni non videtur obligare cum tanto rigore.

Sed vide, ne populi admirationem sic accipias 681 pro scandalo. Neque enim sine prævia Confessione licitè celebras, vel communicas, eò quòd alioqui populus mirabitur, vel habeat te pro minus devoto. Cum hoc non sit grande malum.

Addit Leander disp. 7. q. 16. sine prævia Con- 682 fessione Sacerdotem, inceptà Missa, pergere posse, tamen tunc recordetur peccati mortalis, & sine gravi nota & scandalo confiteri possit. Quia coeptum sacrificium interrumpere non decet. Ita ille, referens Sorum, Vistoriam, Henríquez, Valentiam, Layman, Granadum, Dicastillum. Sed vera est opposita sententia Bonaventuræ, Scoti, Sylvestri, Navarri, Suarii, Vasquez, de Lugo, &c. Neque enim tunc adest necessitas à Tridentino requisita, nec magis indecens est copiam Missam interrumpere, ob Confessionem, quàm ob Concionem.

Multò minus recipiendum est, quod idem Leander 683 q. 17. probabile putat, utique Sacerdotem in altari jam existentem, posse absque prævia Confessione Missam inchoare & perficere, tamen ante inchoationem illius recordetur peccati mortalis, illudque absque nota confiteri queat. Quia (inquit) Laicus absque Confessione bene potest

Y

communicare, quando existens in scanno Communionis, recordatur peccati mortalis non confessi, licet illud confiteri possit absque infamia nota vel periculo, ut docent Victoria, Henriquez, Valentia, Granados, Reginaldus. Eo quod utique jam affideat ad mensam caelestis Regis, nec deceat affidentes à mensa Principis ante convivium peractum recedere.

- 684 Multò (inquam) minus recipiendum est, sive illud de Sacerdote, sive illud de Laico, ad scannum Communionis existente. Si enim decentissimum est, ut offerens munus suum ad altare, dimisso altari vadat reconciliari cum fratre suo (dum sine nota & periculo infamiae potest) juxta Christi praeceptum n. 497. relatum: decentissimum quoque est, ut Sacerdos vel Laicus, ad mensam caelestis Regis affidens, ab ea tantisper recedens, vadat per Confessionem reconciliari cum Deo (dum sine nota & periculo potest) ut sic debet se disponat ad sacrum convivium, in ea mensa dignè celebrandum.
- 685 Et confirmatur, quia si Sacerdos ille, vel Laicus, recordatur se non esse jejunum, non esset indecens, sed reverentia magna, à sacra mensa, vel altari recedere, ut non celebraret, vel non communicaret non jejunus, ut fateretur Leander disp. 5. q. 25. cum communi. Ergo similiter, &c.
- 686 Numquid saltem est sufficiens necessitas celebrandi sine Confessione, dum (Confessario deficiente) simplex Sacerdos iter agens, in die festo, cum aliis satisfacere nequibus praecepto audienda Missa, nisi sic celebrat? Affirmant Tolemus, Henriquez, Dicathillo, Leander, & alii. Sed negativam sententiam Bonacina, Suarii, Laymanni, Coninck & Cardinalis de Lugo probabiliter exillimo. Quia praeceptum Confessionis praemittenda celebrationi, vel Communioni, probabiliter est divinum, ab Apostolo Paulo promulgatum I. Cor. 11. *Probet autem seipsum homo quod profecto Apostolus ex se non tradidit, sed à Domino accepit, ut patet ex verbis praecedentibus: Ego enim accepi à Domino, quod est tradidit vobis, &c.* Quae verba referenda sunt ad omnia quae Paulus ibi tradit de Eucharistia: divino verò illi praecepto Ecclesiasticum de audienda Missa cedere debet.
- 687 Aliud videri potest de praecepto annuae Communionis, quod purè Ecclesiasticum non est, sed divinum, ab Ecclesia determinatum quoad tempus. Ob quam rationem simplex Sacerdos, juxta communem sententiam, absque pravia Confessione celebrare potest, ut ipse, vel alii satisfaciant illi praecepto.
- 688 Hoc tamen D. Antoninus, Pitigianus, Nugnus, Suarez, Tannerus, & alii valde probabiliter negant. Quia determinatio illa Ecclesiae intelligenda est salvo alio praecepto divino: cum Ecclesia divinum de Communionis praeceptum determinet absque praedictio alterius praecepti divini de Confessione Communioni praemittenda.
- 689 Ex dictis n. 506. à fortiori conficitur, Regularem, ex statuto, vel consuetudine suae Religionis obligatum ad quotidie, vel ad certis diebus celebrandum, absque Confessione celebrare non posse, ut isti statuto vel consuetudini satisfaciat, sed debere à celebrando abstinere, si copiam non habeat Confessarii, & à celebratione absque gravi nota & scandalo, quæsito aliquo praetextu, abstinere possit (uti regulariter potest) quamquam Leander q. 35. cum Henriquez, Dicathillo, & aliis à se relatis, existimet tunc absque Confessione celebrare posse.
- 690 Ne ipse quidem Sacerdos ex opere Capellaniae obligatus ad certis diebus celebrandum, potest istis diebus absque Confessione celebrare. Quia Capellaniae onera intelliguntur salva reverentia,

probationeque debita, & Missis illis per alterum, vel per se altero die Sacerdos poterit satisfacere. Nec ab hoc se excusare potest colore pauperatis, cum aliunde possit & debeat sibi de necessariis providere, debeatque primò quaerere regnum Dei, ut caetera adjiciantur sibi.

CAPUT LIII.

Legitimè confessus omnia mortalia, memoria occurrentia, si postea ante Communionem recordetur alicujus mortalis, in Confessione inculpate oblitus, tenetur pro illo ante Communionem redire ad Confessarium, si commode possit.

Est communis sententia Doctorum contra Prae-⁶⁹¹positum 3. p. q. 80. a. 5. dub. 3. n. 15. Ferrantinum de scandalo disp. 1. q. 80. n. 2. Hieronymum Garciam in Sum. Theol. Moral. tr. 3. diff. 5. dub. 1. puncto 5. quorum opinionem probabilem censuerunt Arriaga de Euchar. disp. 40. sect. 3. subsect. 2. & noster Cornejo 3. p. q. 80. a. 4. disp. un. dub. 3. Sed eam improbabilem vel ipse Diana judicat p. q. tr. 3. resol. 4. & p. 11. tr. 8. resol. 40. ubi gravissimos Auctores eandem censurantes producit, restaturque eandem ex ordine Supremi Tribunalis S. Inquisitionis Hispanicae expunctam esse ex operibus nostri Cornejo.

Enimverò praeceptum est divinum confitendi⁶⁹² omnia mortalia, memoriae occurrentia ante Communionem, prout Doctores communiter tradunt, & n. 507. probavimus. Hoc autem non implet, qui ante Communionem haud confitetur illud mortale, nondum confessum, ante Communionem memoriae occurrentes.

Sed & praxis & consensus fidelium omnium⁶⁹³ idipsum ostendit, utpote qui (teste Cardinale de Lugo hinc disp. 14. sect. 6. n. 126. teste quoque experientia) etiam post legitimam Confessionem, non audent communicare, nisi prius confiteantur illud mortale, oblitum in Confessione.

Praeceptum istique divinum, de Confessione⁶⁹⁴ Communioni praemittenda, ex communi fidelium omnium confessione & praxi (quae est optima legis hujus interpretis) ante Communionem eo obligat modo, quo praeceptum divinum confitendi absolute, obligat absolute. Nam divinum praeceptum confitendi absolute omnia mortalia, memoriae post debitum examen occurrentia, extendit se absolute ad omnia mortalia, etiam in Confessione oblita, & indirectè absolute, si postea memoriae occurrant. Similiter ergo divinum praeceptum de Confessione Communioni praemittenda, extendit se ad omnia peccata mortalia, ante Communionem confitenda, etiam in Confessione oblita, & indirectè absolute, si postea ante Communionem memoriae occurrant.

Hinc etiam ante Communionem non solum⁶⁹⁵ confitenda sunt omnia mortalia certa, verum & dubia; sicut absolute non solum confitenda sunt omnia mortalia certa, verum & dubia, uti probabitur libro sequenti.

Denique praeceptum adversae partis fundamentum ducit ad praeceptum, sive ad nimiam laxitatem. Sic enim arguunt: legitimè confessus omnia peccata mortalia, post debitum examen memoriae occurrentia, per talem Confessionem est Deo reconciliatus, & judicio clavium, in gratia constitutus. Ergo satisfacit divino praecepto, de Confessione Communioni praemittenda. Cujus praecepti finis est, reconciliatio cum Deo, gratiaque recuperatio per claves Ecclesiae.

Respondeo negando consequentiam; utpote